

ရခိုင်ပြည်နယ်၊မြောက်ဦးမြို့နယ်
ကုတိုးကျေးရွာအုပ်စု၊ ကုတိုးကျေးရွာ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း စာတမ်း
(ကျေးရွာ၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့်
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ)

စီမံကိန်းပြုစုရေးသားသည့် အဖွဲ့
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၊ ကုတိုးကျေးရွာ
(ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ မြောက်ဦးမြို့နယ်၏ အကူအညီဖြင့်
ရေးဆွဲပါသည်။)

မာတိကာ

မာတိကာ

ပုံအညွှန်း

၁။ တည်နေရာနှင့် ပထဝီအနေအထား

၂။ ရာသီဥတုနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

၃။ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု အခြေအနေ

၄။ စီးပွားရေးနှင့်အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(က) သီးနှံစိုက်ပျိုးရေး

(ခ) မွေးမြူရေး

(ဂ) ရေလုပ်ငန်း

(ဃ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ

(င) ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ

၅။ ပညာရေး

(က) ပညာရေး ဝန်ဆောင်မှု ရရှိနိုင်မှု အခြေအနေ

၆။ ကျန်းမာရေး

(က) ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု ရရှိမှု အခြေအနေ

(ခ) သောက်သုံးရေရရှိမှုနှင့် သန့်ရှင်းရေး

၇။ ကျား-မ ရေးရာ

၈။ ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများဇယား

အပိုင်း (ခ)

စီမံချက်အဆိုပြုလွှာများ

နောက်ဆက်တွဲများ

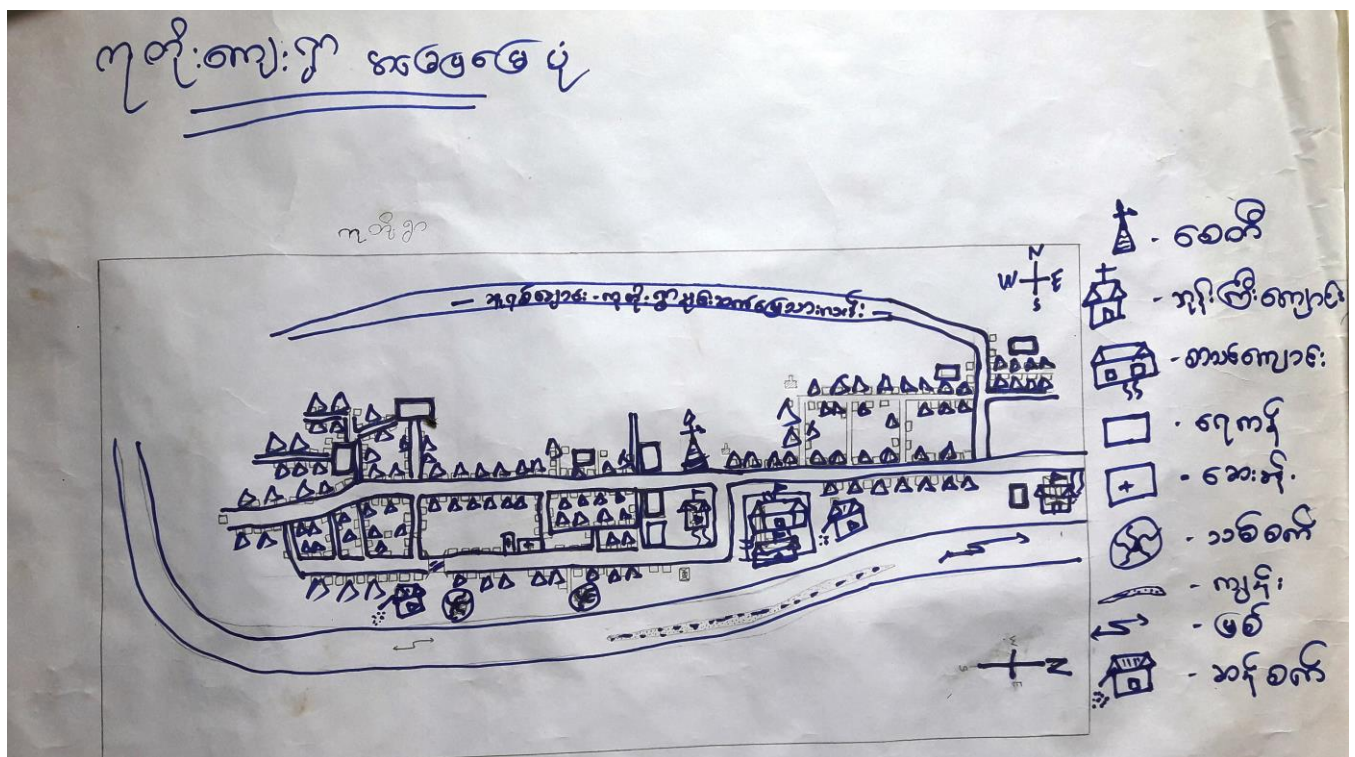
နောက်ဆက်တွဲ (၁) - ကျေးရွာကော်မတီဝင်စာရင်း

နောက်ဆက်တွဲ (၂) - ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ

နောက်ဆက်တွဲ(၃) - ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာတည်ဆောက်မှု အခြေပြဇယား

(မှတ်ချက်။ အောက်ဖော်ပြပါ ရေးသားမှုမှာ ပြည့်စုံသည်ဟု မမှတ်ယူရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။
 နမူနာမျှသာ ရေးပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လူမှုစီးပွားအခြေပြဇယားများ (၂၅ ဇယား သို့မဟုတ် ၄၈
 ဇယား) ကို သုံးသပ်၍ ရေးမှ ပိုမိုပြည့်စုံစွာ သုံးသပ်ရေးသားနိုင်ပါမည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာဇယားကို
 သုံးသပ်၍ ရေးရန်လည်း လိုအပ်ပါသေးသည်။)

ကုတိုကျေးရွာ အခြေပြမြေပုံ

ကုတိုးကျေးရွာ၏ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ

၁။တည်နေရာနှင့် ပထဝီဝင် အနေအထား

ကုတိုးကျေးရွာသည် မြောက်ဦးမြို့၏တောင်ဘက်တွင်တည်ရှိသည့် ကျေးရွာတစ်ရွာ ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာတည်ရှိပုံမှာ ရှည်မျောမျောဖြစ်ပြီး အရှေ့မြောက်အရပ်မှ အနောက်တောင်အရပ်သို့ သွယ်တန်းလျက်ရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏အရှေ့နှင့်အနောက် အကွာအဝေးမှာ(၃၆၉၀)ပေ၊ တောင်နှင့်မြောက်အကွာအဝေးမှာ (၅၂၈)ပေ ကျယ်ဝန်း ပါ သည်။ ကျေးရွာ၏ မြောက်ဘက်တွင်ဘောက်ကံချောင်းကျေးရွာ၊ အရှေ့ဘက်တွင် မောင်းဆွဲနှင့် သရက်တောကျေးရွာ၊ တောင်ဘက်တွင် သံရှင်ပြင်ကျေးရွာ၊ တည်ရှိပါသည်။မြို့ပေါ်သို့ ဆိုင်ကယ်ဖြင့် အလွယ်တကူသွားလာနိုင်သော်လည်း မိုးရာသီတွင် ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းသည် မြေသားလမ်း ဖြစ်သောကြောင့် သွားလာရခက်ခဲပါသည်။

၂။ရာသီဥတုနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

မြောက်ဦးမြို့နယ်သည် ယေဘုယျအားဖြင့် မိုးများသောဒေသဖြစ်ပြီး အနောက်တောင် မုတ်သုန်လေဝင်ရောက်သည့် မေလမှအောက်တိုဘာလများတွင် ပူအိုက်စွတ်စိုကာ အနောက်မြောက် မုတ်သုန်လေဝင်ရောက်သည့် ဒီဇင်ဘာလမှမတ်လထိ အေးမြ ခြောက်သွေ့သော ရာသီဥတုရှိပါသည်။ တစ်နှစ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ (၁၅၇.၀၃) လက်မခန့်ရှိပြီး မိုးစပါးစိုက်ပျိုးရေးကို အထောက်အကူပြုပါသည်။ မေလနှင့်အောက်တိုဘာလများတွင် ဘင်္ဂလားပင်လယ်အော်မှ အပူပိုင်းမုန်တိုင်း ကျရောက်တတ်သဖြင့် ပင်လယ်ကမ်းခြေ ဒေသများသာမက မြစ်ချောင်းပေါများပြီး မြေနိမ့်ပိုင်းဒေသနေထိုင်သူများမှာ မုန်တိုင်းအန္တရာယ် ဆိုကျိုးများကို မကြာခဏ ခံရတတ်ပါသည်။

ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက်ပျမ်းမျှ (၁၈.၃၂၇)ပေ အထက်တွင်တည်ရှိပြီး ပူအိုက်စိုစွတ်သောရာ သီဥတုဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း နွေရာသီ၌ ရေအရင်းအမြစ်မှာ ရေငန်များဖြစ်သဖြင့် တိရစ္ဆာန်များအတွက်သာ အသုံးပြုနိုင်ကြ ပါသည်။ မိုးများသည့်

ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းဒေသဖြစ်ပြီး ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် သောက်သုံးရေခက်ခဲမှု ကြုံတွေ့တတ်ရပါသည်။

၃။ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအခြေအနေ

ကျေးရွာတွင် လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့များရှိပြီး သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအလိုက် တက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ကျေးရွာရှိ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများအကြား ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှုသည် အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်ကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင်း စည်းလုံးညီညွတ်မှု၊ ရပ်မိရပ်ဖများ၏ ဩဇာသက်ရောက်မှုများကြောင့် အဖွဲ့လိုက်ဆောင်ရွက်မှုများတွင် အောင်မြင်ထိရောက်မှု အသင့်တင့်ရှိထားသည်။ သို့သော် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်သော အသိအမြင် ဗဟုသုတများအပိုင်းတွင် ဥပမာအားဖြင့် အဖွဲ့အစည်းများဆိုင်ရာ သဘောတရားများတွင် လိုအပ်ချက်များရှိနေသေးသည်။ ခေါင်းဆောင်မှု သဘောတရားများ၊ ငွေကြေးဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် ငွေစာရင်းသင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါက ကျေးရွာအတွက်အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေနိုင်ပါမည်။

၄။စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

က။သီးနှံစိုက်ပျိုးရေး

လယ်သမားအများစုသည် အဓိကအားဖြင့် မိုးစပါး တစ်မျိုးတည်းကိုသာစိုက်ပျိုး ကြသည်။မြို့နယ်တွင် စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများ၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုများကို အသင့်အတင့်ရရှိနိုင်သည်။ စိုက်ပျိုးစရိတ် ချေးငွေများကိုလည်း သတ်မှတ်ချက်နှင့် အညီ လယ်သမားများ ချေးယူရရှိနိုင်ပြီး ထုတ်ကုန်များကို ရောင်းချရန် ဈေးကွက်လည်း ရှိပါသည်။ အဟန်အတားများမှာ ရေသွင်းစိုက်ပျိုးရန် ဆည်မြောင်းရေမရရှိနိုင်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးမြေတိုးချဲ့ရနိုင်ခြင်းနည်းပါးခြင်း၊ အလုပ်သမား စရိတ်ကြီးမြင့်ခြင်း၊ ဖျက်ပိုး ကျရောက်တတ်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာဝန်ဆောင်မှု

အလုံအလောက်မရရှိနိုင်ခြင်း၊ ငွေကြေးအရင်းအနှီး အလွယ်တကူမရနိုင်ခြင်းနှင့် လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ တွင်ကျယ်စွာ အသုံးမပြုနိုင်ခြင်း တို့ဖြစ်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးသမားအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာနှင့် နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု လိုအပ်ချက်များရှိကြသည်။ အဆင့်မြင့်လယ်ယာဖော်ထုတ်ခြင်း၊ စံပြစိုက်ကွက်များ၊ ပိုးသတ်ဆေး စနစ်တကျသုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ သင်တန်း ပံ့ပိုးခြင်းများလိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ စပါးတစ်ဧကအထွက်နှုန်း ပျမ်းမျှတောင်း (၁၅၀)ခန့် ရှိပြီး အကျိုးအမြတ် ရရှိမှုနည်းပါးကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

ခ။မွေးမြူရေး

အဓိကမွေးမြူသည့် မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန်များမှ ကျွဲ၊ ဝက်၊ ဆိတ်၊ ကြက်၊ ဘဲ တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ လက်ရှိမွေးမြူထားသည့် အခြေအနေကို အောက်ပါဇယားဖြင့် ဖော်ပြအပ်ပါသည်။

သံရှင်ပြင်တွင် တိရစ္ဆာန်မွေးမြူထားရှိမှုအခြေအနေ

စဉ်	နယ်မြေ	ကျွဲ	နွား	ဝက်	ဆိတ်	ကြက်	ဘဲ
၁။	မြောက်ဦး	၃၀၀	၂၀	၂၀	-	၁၅၀၀	၁၃၀၀

ကျေးရွာတွင် နွားကို စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်အသုံးပြုရန် အဓိကမွေးမြူကြပြီး တနိုင်တပိုင်ကြက်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင် တနိုင်တပိုင်ကြက်မွေးမြူရေးကို အိမ်ထောင်စုအားလုံး၏ ၃၈% ခန့် မွေးမြူကြသည်။ ဒေသကိုလွှမ်းခြုံပြီး ကြက်မွေးမြူသူများအသင့်အတင့်ရှိခြင်းကြောင့် မွေးမြူသည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် ဝင်ငွေနှင့်အာဟာရဖြည့်တင်းရေးအတွက် များစွာ

အကျိုးပြုနိုင်၍ တနိုင်တပိုင်ကြက်မွေးမြူရေးပိုမိုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် မွေးကုဦးစီးဌာနမှ နည်းပညာနှင့်ဝန်ဆောင်မှုများဖြင့် အရှိန်မြှင့်အားပေးကူညီပေးသင့်သည်။

-၄-

ဂ။ ငါးလုပ်ငန်း

မြောက်ဦးမြို့နယ်သည် မြစ်ချောင်းများပေါများသည့်အတွက် တနိုင်တပိုင် ငါးဖမ်းခြင်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုကြရသည်။ တနိုင်တပိုင်မွေးမြူရန် အတွက် ငါးမွေးကန်များပြုလုပ်ပြီး သက်ဆိုင်ရဌာနဆိုင်ရာများမှ နည်းပညာများ ထောက်ပံ့ ပေးနိုင်ပါက ငါးဖမ်းခြင်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုလုပ်သူများအတွက် မိသားစု ဝင်ငွေများ တိုးပွားလာနိုင်ပါသည်။

ဃ။ စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ

စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အခြားဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများဖြစ်သော တနိုင်တပိုင် ဝါးဖြင့်ပြုလုပ်သော ပစ္စည်းများရက်လုပ်ပြီး မြောက်ဦးဈေး ကွက်သို့တင်ပို့ခြင်း လုပ်ငန်းတို့လည်းရှိသည်။

လုပ်သားအင်အားရရှိနိုင်မှုရှိခြင်း၊ ဈေးကွက်သို့ အသင့်အတင့်လက်လှမ်းမီခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အတော်အသင့်ကောင်းမွန်ခြင်း၊ သစ်တောနှင့်ရေလုပ်ငန်း များမှ ကုန်ကြမ်းများအလွယ်တကူရရှိနိုင်ခြင်းတို့သည် အခွင့်အလမ်းအဖြစ် ရှိသော်လည်း နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာအထိအတွေ့ အားနည်းခြင်း၊ အရင်းအနှီးအား နည်းခြင်း၊ ချေးငွေရယူနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းအားနည်းခြင်း၊ ကျေးလက်နှင့်မြို့သို့ ဆက်သွယ်သည့် လမ်းများမကောင်းသေးခြင်း၊ လုပ်ငန်းခွင်သုံးအတန်းပညာ အဆင့်အတန်း နိမ့်ကျနေသေးခြင်းနှင့်လျှပ်စစ်မီး အလွယ်တကူ မရနိုင်သေးခြင်း တို့ကြောင့် တန်ဖိုးမြှင့်

ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းများ၊ စိုက်မွေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှု အားနည်းနေဆဲဖြစ်သည်။

-၅-

၅။ ပညာရေး

က။ပညာရေးဝန်ဆောင်မှုရရှိနိုင်မှုအခြေအနေ

ကုတိုးကျေးရွာသည် မူလတန်းလွန် ကျောင်းတစ်ကျောင်းဖြစ်ပြီး ကျောင်းနေ အရွယ်ကလေးငယ်အများစုမှာ ကျောင်းပညာရေး ဝန်ဆောင်မှုများကို အသင့်အတင့် လက်လှမ်းမီကြသည်။ သို့သော် အခက်အခဲများမှာ ကျောင်းသားမိဘများ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသဖြင့် ကလေးငယ်များ၏ပညာရေးတွင် စိတ်ဝင်စားမှုအားနည်းပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အားနည်းခြင်း၊ ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှုအစီအစဉ်များ အသင့်အတင့်ရှိပြီး ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းများတွင် ခန့်ထားသောဆရာ/ဆရာမများအတွက် နေထိုင်စရာ အိမ်၊ အဆောင်များမရှိခြင်း၊ တချို့ကျေးရွာများတွင် စာသင်ကျောင်းဆောင်နှင့်ပုံပိုး ပစ္စည်းများ မကောင်းခြင်း၊ ကျောင်းများတွင် ဆရာနှင့်ဆရာမဦးရေအချိုး ကွာဟမှု မြင့်မားသဖြင့် ကလေးငယ်များ၏ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေး(ဥပမာ-ကာယဆိုင်ရာများ)အတွက် တစ်စုံတစ်ခု သော အတိုင်းအတာထိ သက်ရောက်စေနိုင်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ပညာထူးချွန်ပြီး ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော ကျောင်းသားများကို ပညာသင်ဆုချီးမြှင့်ခြင်း၊ ကျောင်းဆောင်ကောင်းများ တည်ဆောက်ပေးခြင်းနှင့်ပုံပိုး ပစ္စည်းများ ဖြည့်တင်းခြင်း၊ ကျောင်းဆရာ/မများ နေထိုင်မည့် အဆောင်များဆောက် လုပ်ပေးခြင်း၊ မိဘဆရာအသင်းကို သက်ဝင်လှုပ်ရှားအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ရွှေ့ပြောင်း

လုပ်သားများနှင့် အခြားကျောင်းမထားနိုင်သော ကလေးငယ်များအတွက် ကျောင်းပြင်ပ ပညာရေးစနစ် ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှုများတွင် ဘွဲ့ရလူငယ်အရေအတွက်မှာ ၁၂ % ရှိသဖြင့် လုပ်ငန်းခွင်ဝင်နိုင်သည့် လူသားအရင်းအမြစ် တစ်ရပ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ အင်္ဂလိပ်စကားပြော၊ အပ်ချုပ်၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ၊ စက်ပြင်၊ ဝရိန်ဆော်စသော

-၆-

လုပ်ငန်းများမြို့ပေါ်တွင် ရှိသော်လည်း သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအတွက် စနစ်တကျ သင်တန်းပို့ချပေးသည့် အခြေအနေများ အားနည်းပါသည်။ လူငယ်များမှာ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးမှုနှင့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းနည်းပညာ သင်တန်းများပို့ချပေးပြီး လုပ်ငန်း ဖော်ဆောင်နိုင်ရန် လိုအပ်သော ရင်းနှီးငွေ/ချေးငွေပါ ပံ့ပိုးပေးပြီးနောက် လုပ်ငန်းများဖွင့်လှစ် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါက ဝင်ငွေအသင့်အတင့် ရလာနိုင်ကြပါမည်။

၆။ ကျန်းမာရေး

(က) ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုရရှိမှု အခြေအနေ

အလားတူပင် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းအင်အားမှာလည်း ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်ပေးမှု လွှမ်းခြုံနိုင်မှု မလုံ လောက်သေးပါ။ ဒေသတွင်းအများဆုံး ဖြစ်တတ်သောရောဂါများမှာ ဝမ်းလျှော၊ ဝမ်း ကိုက်၊ ငှက်ဖျား၊ တီဘီနှင့် အသည်းရောင်ရောဂါတို့ဖြစ်သည်။ ကျေးလက်လူထုအကြား သွေးတိုးဝေဒနာ ခံစားရသူအရေအတွက်လည်း အသင့် အတင့်ရှိလာသဖြင့် ဖြစ်ပွားရသော အကြောင်းအရင်းများကို ဖော်ထုတ်ဖယ်ရှား ပေးခြင်း၊ ကျန်းမာရေးအသိပညာ ပေးခြင်းတို့ကိုဆောင်ရွက် ပေးသင့်ပါသည်။

(ခ) သောက်သုံးရေရရှိမှုနှင့် သန့်ရှင်းရေး

မြို့ပေါ်မှရေပေးဝေရေးစနစ်မရှိသေးသလို ကျေးလက်ဒေသတွင်လည်း ရေတွင်း၊ အဝီစိတွင်း၊ စိမ့်စမ်းရေသွယ်လုပ်ငန်းများဖြင့်သာ သောက်သုံးရေကို ရရှိသုံးစွဲ ကြသည်။ မြေလွှာအနေအထားမှာ သဲ၊ ကျောက်စရစ်ဆန်ပြီး မြေသားရေကန် တူးဖော်လျှင်ရေကို မထိန်းနိုင်သဖြင့် ရေကန်တူးဖော်သုံးစွဲခြင်း အလွန်နည်းပါးသည်။ တချို့ကျေးရွာများမှာ နွေရာသီတွင်သောက်ရေ မလုံလောက်မှုကြောင့်သောက်ရေရှိနိုင်သည့် အခြားကျေးရွာများ ကို မှီခိုအားကိုး ရတတ်သည်။ ကျေးရွာတွင် ၁၀၀%ခန့်မှာ ရေကန်များကို အသုံးပြုကြသည်။

-၇-

တချို့ကျေးရွာများမှာ ရေချိုရနိုင်သောမြစ်ချောင်းများမှ သုံးစွဲကြသည်။ တချို့ကျေးရွာများမှာ စိမ့်စမ်းရေသွယ်လုပ်ငန်းလုပ်ထားပြီး ကျေးရွာ အရောက် ပိုက်များဖြင့် သွယ်တန်းထားသဖြင့် တစ်နှစ်ပတ်လုံး သောက်သုံးရေ ဖူလုံနိုင်သည်။ သို့သော် စိမ့်စမ်းရေသွယ်နိုင်သော ရေထွက်များရှိသော်လည်း ကုန်ကျမည့်ငွေကြေး မတတ်နိုင်သေးသဖြင့် လုပ်ငန်းအကောင်အထည် မဖော်နိုင်သေးသည့် ကျေးရွာများလည်း ရှိသည်။ သောက်သုံးရေအတွက် ရေအရည်သွေးစနစ်တကျ စစ်ဆေးခြင်းကိုလုံးဝ မတွေ့ရသေးချေ။ သို့သော်လည်း ရေထဲတွင် မလိုလားအပ်သော ဓါတ်သတ္တုပါဝင်မှုကြောင့် ရောဂါဘယ ဖြစ်ပွားမှုမျိုးကိုလည်း မတွေ့ရသေးပါ။

ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေးအပိုင်းတွင် ကျေးလက်ဒေသ၏ ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲမှုမှာ ၂၅%အထက်ရှိသည်။ ရေကြောင့်ဆက်စပ်ဖြစ်ပွားသောရောဂါများ အထူးသဖြင့် ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျှော၊ ဝမ်းကိုက်ရောဂါများမှာ အသင့်အတင့် ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိနေတုန်းဖြစ်သည်။ တစ်ကိုယ်ရည်သန့်ရှင်းရေးဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေး ပညာပေးမှုများမှာလည်း အတော်အသင့် လိုအပ်ဆဲဖြစ်သည်။

၇။သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ စီမံခန့်ခွဲခြင်း

ငလျင်၊ မိုးခေါင်ခြင်း စသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ ကံကောင်း ထောက်မစွာဖြင့် ကျရောက်ခြင်းမရှိသေးပေ။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကာကွယ်ရေး အတွက် အစီအမံများမှာလည်း အားနည်းနေဆဲဖြစ်သည်။ အရေးကြီးသော မုန်တိုင်းခိုလှုံရာ အဆောက်အဦများမရှိသေးခြင်း၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေး အသိပညာ ပေးအစီအစဉ်များအားနည်းခြင်း၊ လူထုပါဝင်သည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးကော်မတီများစုဖွဲ့လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းများ အားနည်းနေဆဲဖြစ်သည်။

-၈-

၈။ ကျား-မရေးရာ

ကတိုးကျေးရွာတွင် မိဘများသည်သားသမီးများကို ပညာသင်ကြားမှု အပိုင်းတွင် ကျားဖြစ်ခြင်း၊ မဖြစ်ခြင်းအပေါ် ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းမရှိဘဲတန်းတူ ပညာသင်ကြား ခွင့်ရှိကြပါသည်။ မိသားစုစားဝတ်နေရေးအခြေအနေ အလိုက်သာ ပညာသင်ကြားခွင့်ကို သက်ရောက်မှုရှိစေနိုင်သည်။ နေ့စားလုပ်ငန်းများ၊ စီးပွားရေး

လုပ်ငန်းများတွင် ကျားမတန်းတူ အခွင့်အရေးရရှိသော်လည်း နေ့စားလုပ်အားခ သတ်မှတ်ရာတွင် အမျိုးသမီးများမှာ အမျိုးသားများထက် လုပ်အားခရရှိမှု ပိုနည်းသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ လူမှုအဖွဲ့အစည်းအတွင်း အိမ်တွင်းအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ကျား၊ မ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုတို့မှာ အများအားဖြင့် နည်းပါးသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးရွာသာရေးနာရေး ကိစ္စရပ်များတွင် အမျိုးသမီးများ တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြသော်လည်း အိမ်မှုကိစ္စများကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မှုများကြသဖြင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးအပိုင်းတွင်မူ အမျိုးသမီးများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်မှု နည်းပါးသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးသင်တန်းတက်ရောက်ရန် အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီး တို့အကြား တန်းတူအခွင့်အရေးပေးပြီး ဖိတ်ကြားခဲ့သော်လည်းသင်တန်းတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှုနှုန်းမှာ ၂၇.၃ရာခိုင်နှုန်းသာ ရှိခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေး အပိုင်းတွင် အမျိုးသမီးပူးပေါင်းပါဝင်မှု နည်းပါးခြင်းမှာ မြန်မာ့ဓလေ့ထုံးတမ်းတွင် အမျိုးသားများမှ မိသားစုဝင်ငွေရှာဖွေရေးများကို အဓိကလုပ်ဆောင်ကြပြီး အမျိုးသမီးများမှာ အိမ်မှုကိစ္စအများစုကို လုပ်ဆောင်ရသည့်အလေ့အထ လွှမ်းမိုးဆဲ ဖြစ်နေသောကြောင့်ဟု ယူဆရပါသည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ဦးဆောင်နေ

ကြသူများ ထဲတွင်လည်း အမျိုးသမီးများ၏ အရေအတွက်မှာ အလွန်နည်းပါးပါသည်။ ကျေးလက်နေလူထု၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သော အင်အားထက်ဝက်ဝန်းကျင်မှာ အမျိုးသမီးများဖြစ်ကြပြီး ထိုအမျိုးသမီးထု၏ စွမ်းပကားကို လေ့ကျင့်တိုးမြှင့် ပေးခြင်းဖြင့် ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးကဏ္ဍအတွက် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေပါမည်။

-၉-

ကျားမဆိုင်ရာတန်းတူညီမျှမှု ကိစ္စရပ်များအတွက် မိသားစုနှင့် ကျေးလက်လူထု အတွင်းအသိပညာပေးခြင်းများ တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။ ထိုမှသာ ကျား-မတန်းတူ ညီမျှမှုနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးတို့အတွက် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

၉။ ဦးစားပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများဇယား

အပိုင်း (ခ)

စီမံချက်အဆိုပြုလွှာများ

နောက်ဆက်တွဲများ

နောက်ဆက်တွဲ ၁။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီစာရင်း

နောက်ဆက်တွဲ ၂။ ဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ

နောက်ဆက်တွဲ ၃။ ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာတည်ဆောက်မှု အခြေပြဇယား